

PREJEMNIKI

Poslanke in poslanci Državnega zbora

Ljubljana, 13. februar 2012

Odprta vprašanja v zvezi s TEŠ 6 je treba razrešiti

Spoštovani!

2. februarja je bil v Državni zbor vložen predlog Zakona o poroštvu za TEŠ 6ⁱ in kmalu boste morali odločati o 440 milijonov EUR težkem državnem poroštvu, ki se lahko spremeni v veliko proračunsko luknjo, ki jo bomo krpali davkoplačevalci. Pri projektu TEŠ 6 gre za izjemno tvegano naložbo in zato je vaša odločitev težka. Tega se zavedamo, še bolj pa se zavedamo, da bo nadaljevanje projekta TEŠ 6 poglobilo in pospešilo številne probleme, ki jih moramo rešiti danes.

Trditev, da bomo brez TEŠ 6 ostali brez elektrike, smo slišali že tolikokrat, da jo nekateri jemljejo kot gotovo dejstvo. Številke pa kljub temu kažejo drugače. Če si ogledate preglednico na strani 140 predloga Nacionalnega energetskega programaⁱⁱ, lahko vidite, da **oba scenarija razvoja slovenske energetike, ki sta brez projekta TEŠ 6, izkazujeta izvoz električne energije v tujino**. To pomeni, da bi imeli tudi brez TEŠ 6 ne samo dovolj električne energije za Slovenijo, temveč celo za izvozⁱⁱⁱ.

Konec prejšnjega leta je Evropska komisija predstavila Kažipot za energijo do 2050, ki z analizo različnih energetskih scenarijev za naslednjih 40 let ugotavlja, da Evropa lahko zadovolji svoje energetske potrebe brez premoga in jedrske energije, obenem pa predpostavlja 85-odstotno zmanjšanje izpustov v energetskem sektorju do leta 2050. **S TEŠ 6 ciljev EU Kažipota za energijo ne bomo mogli dosežati^{iv}**. Prav tako bo s TEŠ 6 težko dosežati cilje za učinkovito rabo in rabo obnovljivih virov energije, saj bomo morali dosežati večje prihranke in izkoriščati več obnovljivih virov energije; nasprotno pa je ravno doseganje teh ciljev pot do zanesljive oskrbe z energijo brez TEŠ 6^v.

Investitorji ravno tako nenehno ponavljajo, da je projekt ekonomsko upravičen. Če je to res, se moramo vprašati, čemu potem projekt potrebuje državno poroštvo? Dobri in ekonomsko upravičeni projekti zmorejo brez davkoplačevalskega denarja, TEŠ 6 pa je celo za državno poroštvo preveč tvegano. Ekonomsko poročilo *Kritičen pregled predloga investicije v 6. blok TEŠ^{vi}*, ki ga je pripravilo nizozemsko podjetje CE DELFT, namreč ugotavlja, da **projekt ne dosega minimalne stopnje donosnosti**, ki jo predpisuje *Uredba o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ* (Ur.l.60/2006) kot pogoj za državno poroštvo. Še manj projekt dosega stopnjo donosnosti, ki jo je za področje energetike predlagala vladna sektorska politika^{vii}.

V luči teh ugotovitev je **državno poroštvo projektu TEŠ 6 izjemno tvegana odločitev**, česar so se zavedali že številni politiki pred vami, ki bodisi niso dali pobude za izdajo državnega poročta bodisi takšne pobude niso podprli. Vprašanje je, ali je v času dolžniške krize državno poroštvo za TEŠ 6 pametna poteza, ali pa poteza, ki utegne negativno vplivati na celotno gospodarstvo^{viii}.

Projektu TEŠ 6 pomemben del javnosti nasprotuje in številni glasovi opozarjajo na to, da je za projektom preveč odprtih vprašanj^{ix}, da bi bilo vanj varno vložiti denar davkoplačevalcev v obliki državnega poročta. Poleg okoljskih, družbenih^x in ekonomskih vprašanj odstajajo odprta tudi številna vprašanja glede vodenja projekta^{xi} in upoštevanja predpisov (na primer pritožba Evropski komisiji zaradi neupoštevanja pravil o javnem naročanju^{xii} in pravil o zajemanju in skladiščenju ogljika^{xiii}).

Pozivamo vas, da zahtevate sprejetje takojšnjega šestmesečnega moratorija na odločanje o projektu TEŠ 6. **Čas moratorija naj se izkoristi za to, da se objektivno pojasnijo odprta vprašanja glede projekta.** Izognite se tveganju in pred odločanjem o tako pomembni zadevi, kot je državno poroštvo za ekonomsko tvegan in netransparentno voden projekt, zahtevajte jasne odgovore na ekonomska, okoljska in družbena vprašanja.

Lep pozdrav,

Nina Štros, Greenpeace v Sloveniji, vodja
Vida Ogorelec, Umanotera, Slovenska fundacija za trajnostni razvoj, direktorica
Gorazd Marinček, Slovenski E-forum, društvo za ekonomiko energetike in ekologijo, predsednik
Petra Matos, Ekologi brez meja, predsednica
Živa Gobbo, Focus, društvo za sonaraven razvoj, predsednica
Vili Kovačič, Davkoplachevalci se ne damo
Manca Košir, Gibanje za trajnostni razvoj TRS, predsednica
Matjaž Hanžek, Stranka za trajnostni razvoj TRS, predsednik
Darko Krajnc, Stranka mladih – zeleni Evrope, predsednik
Gregor Golobič, Zares – socialno liberalni, predsednik
Jan Peloz, Mladinsko združenje Brez izgovora Slovenija
Matjaž Ugovšek, Duh časa, Društvo za trajnostni razvoj, predsednik
Anamarija Slabe, Inštitut za trajnostni razvoj, strokovna vodja
Erika Jež, Ekološko društvo Eco Vitae
Senka Vrbica, Pravno-informacijski center nevladnih organizacij – PIC

ⁱ Zakon o poroštvo Republike Slovenije za obveznosti iz dolgoročnega posojila v višini 440 milijonov evrov, ki ga najame Termoelektrarna Šoštanj d.o.o. pri Evropski investicijski banki, za financiranje projekta postavitve nadomestnega bloka 6 moči 600 MW v Termoelektrani Šoštanj (dostopno na http://www.dzrs.si/wps/portal/Home/deloDZ/zakonodaja/izbranZakonAkt?uid=9B570F4DE5978FA6C125799900252AA0&db=pre_zak&mandat=VI)

ⁱⁱ www.mg.gov.si/fileadmin/mg.gov.si/pageuploads/Energetika/Zelena_knjiga_NEP_2009/NEP_2010_2030/NEP_2030_jun_2011.pdf (scenarija brez TEŠ 6 sta DOD JE in DOD PLIN)

ⁱⁱⁱ Seveda se na tem mestu postavlja vprašanje, ali je izvoz elektrike res najbolj primeren za Slovenijo, saj gre podobno, kot v primeru izvoza hlodovine, za izvoz izdelka z visoko intenzivnostjo črpanja naravnih virov in nizko dodano vrednostjo.

^{iv} http://www.svps.gov.si/fileadmin/svps.gov.si/pageuploads/strategija/Vendramin_Energy_roadmap_2050-MG.pdf (predvsem zadnja prosojnica)

^v Akcijska načrta za učinkovito rabo energije in obnovljive vire energije kažeta, da se projektu TEŠ 6 lahko izognemo s pomočjo izkoriščanja potencialov za učinkovito rabo energije in obnovljive vire energije. Slovenija je še vedno za več kot 50 % energetske bolj intenzivna kot je v povprečju EU, kar pomeni, da se v energetske neučinkovitosti skriva potencial za nadomeščanje potrebe po TEŠ 6 vsaj delno, če že ne v celoti.

http://www.mg.gov.si/fileadmin/mg.gov.si/pageuploads/Energetika/Porocila/AN_URE_2008-2016.pdf,

http://www.mg.gov.si/fileadmin/mg.gov.si/pageuploads/Energetika/Porocila/AN_OVE_2010-2020_final.pdf

^{vi} http://www.focus.si/files/Publikacije/CE_Delft_7619_Sostanj_Power_Plant_FINAL.pdf

^{vii} www.mg.gov.si/fileadmin/mg.gov.si/pageuploads/Energetika/Dokumenti/Sektorska_politika_Energetika_Final.pdf

^{viii} Pomembno vprašanje, na katerega še ni bilo odgovora, je, ali lahko podelitev državnega porošstva negativno vpliva na državne obveznice in s tem na rating Slovenije. Nujno je narediti makroekonomske analize, kako lahko poroštvo vpliva na bonitetno oceno Slovenije.

^{ix} Več o projektu najdete v gradivih, zbranih na www.ustavimotes6.si.

^x Večkrat smo slišali trditev, da bo projekt TEŠ 6 zagotovil tudi do 12 000 delovnih mest. Vendar številke zopet kažejo drugače. Tabela na strani 118 Noveliranega investicijskega programa 4 (http://www.mg.gov.si/fileadmin/mg.gov.si/pageuploads/Energetika/Porocila/TEŠ_6_NIP4.pdf) kaže, da bo TEŠ 6 ohranil le 200 delovnih mest. Po navedbah Premogovnika Velenje, naj bi dolgoročno ohranili 1250 delovnih mest. Tudi če vključimo posredna delovna mesta, je težko verjeti, da naj bi projekt zagotovil obljubljen delovna mesta. Glede na to, da študije in izkušnje iz tujine ugotavljajo, da za vsako izgubljeno delovno mesto v premogovniškem in jedrskem sektorju pridobimo sedem novih v sektorju učinkovite rabe in obnovljivih virov energije (<http://www.greenpeace.org/international/en/publications/reports/working-for-the-climate/>), se zopet odpira vprašanje, ali se usmerjamo na pravo pot.

^{xi} Sum kaznivih dejanj v zvezi s projektom je več posameznikov in organizacij prijavilo na različne organe.

^{xii} http://www.focus.si/files/programi/energija/Complaint_EC_PublicProcurement.pdf

^{xiii} http://www.focus.si/files/programi/energija/Complaint_to_the_European_Commission_CCSfinal4102011.pdf